

УДК 342.722

DOI: 10.31733/17-03-2023-624-625

О. БАБЕНКО

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Марина ЮНІНА

доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ДЛЯ СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Кожне розвинуте демократичне суспільство визначає однією з головних умов свого вдосконалення діяльність, яка полягає у забезпеченні повноцінної рівності між жінками та чоловіками. Створення умов рівності між чоловіками та жінками сприяє розвитку інших суспільних інститутів.

Нині в Україні конституційно-правова сутність принципу рівності прав жінки і чоловіка є сукупністю основоположних уявлень та норм, що:

1) відображають усталені погляди на права жінки і чоловіка, їх сутність, розкривають змістовні характеристики, фіксують правові цінності;

2) є загальноприйнятими вимогами, вираженими в узагальненій формі й адресованими всім суб'єктам права [1, с. 125-126].

Дійсно, у наш час залучення осіб жіночої статі щодо несення служби в органах національної безпеки не викликає ніяких сумнівів. Жінки, у більшості випадків, складають повноцінну конкуренцію особам чоловічої статі.

Спостерігаючи за європейським досвідом, пов'язаним із забезпеченням гендерних взаємовідносин у системі національної безпеки, ми можемо спостерігати, що жінки становлять значну кількість усього персоналу. Зокрема, особливості несення служби жінкою, наприклад, у європейській поліції, містить у собі низку позитивних супутніх факторів і явищ: вона сприяє якості відбору персоналу до того чи іншого органу національної безпеки, а також, власне, покращує соціально-психологічний клімат у колективі. Загалом жінки характеризуються більш високим рівнем виконавчої дисципліни.

Натомість, у наших умовах жінка стикається з низкою проблем при несенні служби в органах та підрозділах Національної поліції України до яких можна віднести ознаки сексизму, що проявляються у висловах колег та керівництва іншої статі, а також небажанні окремих чоловіків на виконавчі чи керівні посади нижчої ланки призначати осіб жіночої статі.

Варто додати, що у статті 3 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» визначено, що державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на:

- утвердження гендерної рівності;
- недопущення дискримінації за ознакою статі;
- застосування позитивних дій;
- запобігання та протидію насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства стосовно жінок;
- забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;
- підтримку сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства;
- виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;
- захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі [2].

Згаданим законом визначено інституційний механізм забезпечення гендерної рівності, зокрема, у статті 7 Закону йдеться про органи, установи та організації, наділені повноваженнями у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, якими є:

- Верховна Рада України;
 - Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
 - Кабінет Міністрів України;
 - Міністерство соціальної політики України – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 - органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, визначені в їх складі уповноважені особи (координатори) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 - громадські об'єднання [2].
- Таким чином, можемо підсумувати, що у сучасних умовах і законодавчому регулюванні суспільних відносин у сфері гендерної рівності в разі їх порушення, врегулюванням цього питання будуть займатися вище зазначені органи.

1. Деметрадзе Т. Р. Конституційний принцип рівності прав жінки і чоловіка: поняття, зміст, механізм його реалізації та захисту: дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2015. 204 с.;

2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: від 08 вересня 2005 р. /Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2005. (Закон України)

УДК 343.54

DOI: 10.31733/17-03-2023-625-627

Інна МЕЛЬНИЧЕНКО

ад'юнкт кафедри

кримінального права та кримінології

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ПОГЛЯД НА СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО, ПОВ'ЯЗАНЕ ЗІ ЗБРОЙНИМ КОНФЛІКТОМ, КРИЗЬ ПРИЗМУ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Основним аспектом системи безпеки у воєнній сфері на національному рівні залишається повномасштабна збройна агресія РФ, яка ведеться з застосуванням різноманітних форм та методів, у тому числі й заборонених міжнародним гуманітарним правом.

Активізація збройного конфлікту, який розпочався у 2014 р., відбулася у лютому 2022 р., коли РФ здійснила повномасштабний наступ на територію незалежної, суверенної та демократичної України. Поширення набули випадки сексуального насильства, яке вчиняється військовими РФ щодо населення України. Події сьогодні свідчать, що випадки сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом, набувають критичного масштабу, поширеності, систематичності, особливої жорстокості. Військові РФ використовують сексуальне насильство як частину свого військового арсеналу [1, с. 128]. Вчинення сексуального насильства, тортур, катувань, вбивств, каліцтва цивільних осіб, які ідентифікують себе як українці вивезення дітей на територію РФ, руйнування критичної інфраструктури, - всі ці дії є частиною військової стратегії РФ.

Так, за офіційними даним начальниці Управління з організації розслідування злочинів сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, Офісу генпрокурора Ірини Діденко, станом на 1 березня 2023 р. зафіксовано 156 фактів сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, більшість з них у Херсоні (65 випадків), Запорізькій області (6 випадків) тощо. Однак, реальна кількість їх набагато більша. Поряд з цим, важливо усвідомлювати, що контекст війни проявляється у тому, що коли військові вчиняють сексуальне насильство, то в першу чергу вони керуються не сексуальним бажанням та потягом, а прагненням принизити, познущатися, проявити власне домінування, знуцання, прояв домінування, залякати тощо [2].

Жахливим наслідком сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом є те, що постраждала особа вже ніколи не відновиться після пережитих знуцань, подібного морального знищення. Особі, яка вціліла після сексуального насильства все життя